

ОПШТИНА ДЕМИР КАПИЈА

Врз основа на член 36 став 1 точка 15 од Законот за локалната самоуправа ("Службен весник на Република Македонија" бр.5/02 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.202/24), член 14 став 1 од Законот за еднакви можности на жените и мажите ("Службен весник на Република Македонија" бр. 6/12, 30/13, 166/14 и 150/15 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 53/21), Советот на Општина Демир Капија на седницата одржана на 28.02.2025 година, донесе

ПРОГРАМА ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ НА ОПШТИНА ДЕМИР КАПИЈА ЗА 2025 ГОДИНА

I. ВОВЕД

Врз основа на Законот за еднакви можности на жените и мажите, Општина Демир Капија има законска обврска за воспоставување на еднакви можности на мажите и жените во политичката, економската, социјалната, образовната, културната, здравствената, граѓанската и било која друга област од општествениот живот.

Комисијата за еднакви можности функционира како постојано работно тело во Општина Демир Капија и е формирана за да го имплементира и промовира Законот за еднакви можности на жените и мажите, на локално ниво.

Програмата е направена врз основа на предходна анализа и согледувања на проблемите со кои се соочуваат жените, младите и ранливите групи на население во општината.

Демографски податоци

Демир Капија се наоѓа во јужниот дел на областа Тиквешка. Низ Демир Капија тече реката Бошава којашто се влева во реката Вардар. Се наоѓа на 115 метри надморска височина.

Главната стопанска гранка во градот и околината е земјоделството особено одгледувањето на винова лоза, житни култури, градинарски култури (црвена пиперка) и тутун.

Вкупно попишани, вкупно резидентно население и вкупно нерезидентно население, според етничката припадност и пол

Етничка припадност	Вкупно попишани			Вкупно резидентно население			Вкупно нерезидентно население		
	Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени
Вкупно	3.937 (100%)	2.034 (100%)	1.903 (100%)	3.777 (100%)	1.949 (100%)	1.828 (100%)	160 (100%)	85 (100%)	75 (100%)
Македонци	3.208 (81.48%)	1.655 (81.37%)	1.553 (81.61%)	3.076 (81.44%)	1.584 (81.27%)	1.492 (81.62%)	132 (82.50%)	71 (83.53%)	61 (81.33%)
Албанци	14 (0.36%)	1 (0.05%)	13 (0.68%)	14 (0.37%)	1 (0.05%)	13 (0.71%)	-	-	-
Турци	397 (10.08%)	217 (10.67%)	180 (9.46%)	376 (9.95%)	208 (10.67%)	168 (9.19%)	21 (13.13%)	9 (10.59%)	12 (16.00%)
Роми	38 (0.97%)	21 (1.03%)	17 (0.89%)	37 (0.98%)	20 (1.03%)	17 (0.93%)	1 (0.63%)	1 (1.18%)	-
Власи	2 (0.05%)	2 (0.10%)	-	2 (0.05%)	2 (0.10%)	-	-	-	-
Срби	133 (3.38%)	68 (3.34%)	65 (3.42%)	130 (3.44%)	66 (3.39%)	64 (3.50%)	3 (1.88%)	2 (2.35%)	1 (1.33%)
Бошњаци	1 (0.03%)	-	1 (0.05%)	1 (0.03%)	-	1 (0.05%)	-	-	-

II. ЦЕЛ на Програмата

КЕМ се залага за креирање на локални политики и зголемување на свеста кај граѓаните за воспоставување на родово сензитивните политики за еднакви можности на жените и мажите во политичката, економската, социјалната, образовната, здравствената и во други области од општествениот живот. Креирање на концептот на родово интеграција при креирањето на локалните политики, подигнување на свеста на граѓаните за родово сензитивните политики преку кои се зголемува еднаквоста на жените и мажите. Создавање институционални услови за промоција и развивање на правата на жените, еднакви можности на жените и мажите во сите области на секојдневното живеење на локално ниво.

III ЗАДАЧИ

Вклучување на родовите перспективи во главните текови, односно интегрирање на родовата перспектива во секоја фаза на процесот на градење, донесување, спроведување, следење и евалуација на политики, при што се има предвид промовирањето и унапредувањето на еднаквоста меѓу жените и мажите. Инклузија на родовата перспектива во процесот на проценување на импликациите за жените и мажите во секоја планирана акција, вклучително и законската легислатива, политиките и програмите, во секоја област и на сите нивоа. Припадниците на двата пола да станат интегрален дел од дизајнот, имплементацијата, мониторингот и евалуацијата на

политиките и на програмите на сите политички, образовни, економски и социјални сфери на локално ниво.

Области на дејствување на КЕМ:

- Промоција на родова еднаквост и создавање услови за потполна еднаквост на мажите и жените
- Поттикнување на еднакви можности на жените и мажите за рамноправно учество на жените во јавниот и политичкиот живот на локално ниво
- Борба против стереотипите, предрасудите и подигање на свеста за родова еднаквост.
- Поттикнување на девојчињата за земање учество во спортот
- Поттикнување на жените за вклучување во земјоделското стопанство.
- Зајакнување на соработката помеѓу Комисијата за еднакви можности на жените и мажите со граѓанските невладини организации (НВО) на локално и национално ниво.

Промоција на родова еднаквост и создавање услови за потполна еднаквост на мажите и жените

Воспоставувањето на еднаквите можности на жените и мажите се уредува со законот за еднакви можности на жените и мажите, со кој се уредуваат прашања од интерес за еднаквите можности на жените и мажите од областа на здравствената заштита и здравственото осигурување, социјалната заштита, пристапот до добра и услуги, економијата, работните односи и вработувањето, образованието и стручното усовршување, економските и сопственичките односи, користењето на јавните производи и услуги (потрошувачки права), културата и спортот, информатичко комуникациски технологии, одбраната и безбедноста, правосудството и управата, домувањето, јавното информирање и медиумите, државната и јавната администрација и во други области од општественото живеење.

КЕМ врз основа на претходно обработени податоци за родовата еднаквост, ќе организира обуки за согледување на реалната состојба и создавање услови за потполна еднаквост на мажите и жените.

Поттикнување на еднакви можности на жените и мажите за рамноправно учество на жените во јавниот и политичкиот живот на локално ниво

Една од целите на законот за еднакви можности на мажите и жените е воспоставување на еднаквите можности на жените и мажите во политичката област. Воспоставувањето на еднакви можности е грижа на целото општество, односно на сите субјекти во јавниот и приватниот сектор и претставува отстранување на пречките и

создавање услови за остварување на потполна еднаквост меѓу жените и мажите. Учеството на жените во политиката во нашето општество уште е тема за која постојат предрасуди. Имаме напредок во однос на застапеноста на жените во јавниот живот, но затоа што треба уште работа на тоа поле, КЕМ ќе организира работилници и обуки со цел подигнување на свеста за рамноправно учество на жените во јавниот и политичкиот живот.

Податоци од спроведено истражување во општина Демир Капија

Јавни установи и претпријатија

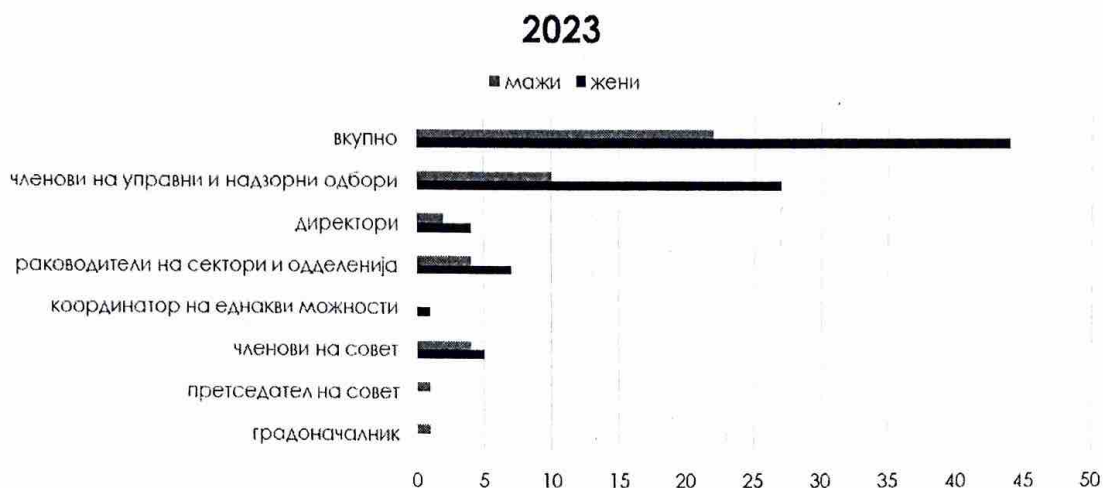
Претпријатие	Вкупно	Мажи	Жени	% Мажи	% Жени
ЈОУДГ Борис Трајковски	21	1	20	5%	95%
ООУ Димче А Габерот	56	19	37	34%	66%
ОУ Мирка Гинова	7	4	3	57%	43%
ЈКП Бошава	27	23	4	85%	15%
ЈУ Специјален завод	136	31	105	23%	77%

Родовата анализа претставува проучување на различните улоги на жените и мажите со цел да се разбере што прават, со какви ресурси располагаат и кои се нивните потреби и приоритети во специфичен контекст.

Главни цели на родовата анализа се следните:

- Утврдување на родовата рамноправност на позициите на донесувачи на одлуки на локално ниво;
- Утврдување на постоечките родови стереотипи во поставувањето на позиции на донесувачи на одлуки на локално ниво;
- Утврдување на земањето во предвид на специфичните потреби на мажите и жените при креирањето на општинските програми;
- Утврдувањето на планирањето и собирањето на родово разделени податоци за корисниците на програмите;
- Утврдување на планирањето и имплементирањето на родово одговорни буџети;

Родова анализа на лидерски позиции во општина Демир Капија

Од вкупно анализирани 66 лидерски позиции, на 44 се жени и 22 мажи. Жените се застапени со 67% на позициите на донесувачи на одлуки во општината, што ја прави родово рамноправна во лидерските позиции, но сепак постојат родово стереотипни работни позиции.

Поттикнување на жените за вклучување во земјоделското стопанство.

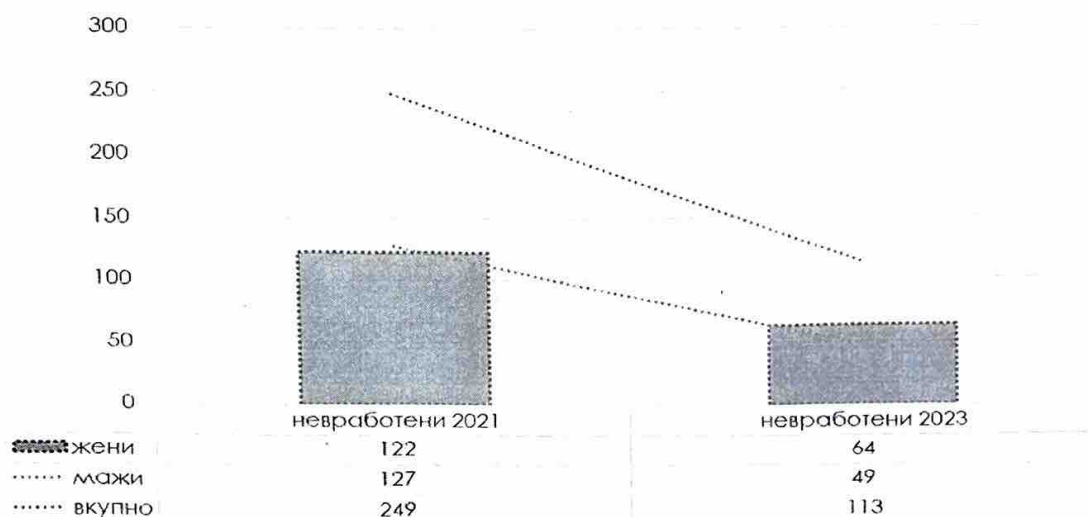
Координаторот и заменик-координаторот за еднакви можности на Општина Демир Капија откако од Агенцијата за вработување на РСМ ќе ја добијат листата на невработени лица од Општина Демир Капија ќе организираат обука за запознавање на невработени лица (жени) со програми и проекти од областа на земјоделското стопанство. Обуката би се реализирала со присуство на предавачи (лица од АВРМ) кои имаат познавање од областа и во периодот кога се активните мерките за поддршка за активен женски член во земјоделското домаќинство и во соработка со ОССЗ.

Борба против стереотипите, предрасудите и подигање на свеста за родова еднаквост.

Уште сме под влијание на родовиот стереотип дека улогата на жената е да се грижи за домот и семејството. Економски и политички текови, споделените обврски и улога со мажите во семејството, домот и општеството, како и еднаквите можности, за што со децении вложувавме, се намалуваат и можат да исчезнат. Во нашето општество улогата на жената е да се грижи за домот и за семејството. Комисијата за еднакви можности на жените и мажите, во соработка со професионални предавачи што работат

на полето на насилство, ќе организира работилници и обуки за подигнување на свеста кај населението за родовата еднаквост.

Што се однесува до пазарот на трудот, повеќето жени во општина Демир Капија се неактивни

Поттикнување на девојчињата за земање учество во спортот

КЕМ со организирање на активности за учениците од основно и средно образование ќе се залага за зголемување на интересот за спорт кај најмладите, ученичките од основните и средните училишта. Земајќи ги во предвид предизвиците и родовите стереотипи со кои се соочуваат македонските спортистки и за родовата (не)еднаквост во спортот, ќе се разговара за зголемување на бројот на жените во спортот и во спортскиот сектор.

Зајакнување на соработката помеѓу Комисијата за еднакви можности на жените и мажите со граѓанските невладини организации (НВО) на локално и национално ниво

Во Општина Демир Капија од големо значење би било спроведувањето на проекти за зајакнување на жените и градење на локалните капацитети за женските прашања. Преку соработка со НВО на национално и локално ниво КЕМ би организираше обуки и работилници за наоѓање, конкурирање и учество во проекти на локално и национално ниво за унапредување на родовата еднаквост во сите аспекти.

IV. АКТИВНОСТИ

ПРОБЛЕМ	ПЕРИОД	ЦЕЛ	АКТИВНОСТИ	ПОКАЗАТЕЛИ	ОДГОВОРНИ ЛИЦА	ИНДИ.УСПЕШНО.	ЦЕНА
Грижа за женското здравје/женските болести	Во текот на 2025г	Поттикнување на жената за редовни прегледи	Трибина на тема Превенција, откривање и лекување на женски болести	Организирање трибини Информативни флаери	Доктор Гениколог, КЕМ, Координатор и заменик координатор за ЕМ	15-20 жени	20. 000 денари
Недоволно познавање на Законот за еднакви можности на жените и мажите и правата и можностите кои произлегуваат од овој закон	Во текот на 2025г	Прогрес на родовата еднаквост и недискриминација на локално ниво	Организирање на трибина за запознавање со правата и можностите кои произлегуваат од Законот за ЕМ на жените и мажите	Организирање трибина,	Правници, КЕМ, НВО, Координатор и заменик координатор за ЕМ	10 мажи, 10 жени	20.000 денари
Вклучување на жените во земјоделското стопанство	Во текот на 2025г	Информирање за можностите и условите за вклучување во земјоделското стопанство	-Трибина на тема „Жената земјоделец и менаџер,,	Организирање трибина Организирање на работилници	Претставник од АВРМ и од подрачна единица на министерството за земјоделство, КЕМ, Координатор и заменик за ЕМ	15 жени	10. 000 денари
Вклучување на жените во јавниот и политичкиот живот	Во текот на 2025г	Едукација на млади мажи и жени со цел зајакнување на нивните вештини за личен раст и развој	Трибина-Жените во политиката	Организирање на трибина	КЕМ, Координатор и заменик за ЕМ	15 жени	15. 000 денари
Влијанието на стереотипите врз родовата еднаквост/ родово базирано насилство	Ноември /Декември 2025г	Отстранување на штетните практики и размислувања кои ја оневозможуваат родовата еднаквост	Трибина на тема – 16 дена активизам родово базирано насилство Влијанието на стереотипите и развивање на свеста за родова еднаквост	Организирање на трибина	Претставник од регионалниот советувашиен центар за помош и поддршка на жени и деца жртви на родово базирано насилство, МВР, Центар за социјална работа и КЕМ	10 мажи, 10 жени	Финансиско учество на општината во регионалниот центар
Организирање на средби на територијата на општина Демир Капија и населените места	Во текот на 2025г	Презентација на регионалниот советувашиен центар за помош и поддршка на жени и деца жртви на родово базирано насилство		Средби со жени во Демир Капија и населените места (најмалку 3 средби)	Претставник од регионалниот советувашиен центар за помош и поддршка на жени и деца жртви на родово базирано насилство	15-30 жени	Финансиско учество на општината во регионалниот центар
Поголема застапеност на девојчињата во спортот	Во текот на 2025г	Формирање женски екипи и поголема застапеност на женски спортови	Работилници со ученици и тренери, мерки за поголема застапеност на девојчињата во спортот	Организирање работилници Информативни флаери	КЕМ, наставник од основното училиште, координатор и заменик за ЕМ	15 женски	20. 000 денари

За реализација на целите на Програмата, Општина Демир Капија ќе ги превземе сите потребни активности и ќе ги стави на располагање техничките и човечките ресурси. Ќе соработува со сите чинители (организации, институции и поединци) и засегнати страни за унапредување на родовата рамноправност на локално ниво, вклучително и граѓански организации кои и ќе бидат еден од главните партнери во реализацијата на активностите.

Општината учествува со 82,738 денари за активностите на регионалниот советувашиен центар за помош и поддршка на жени и деца жртви на родово базирано насилство, а за останатите активности вкупните финансиски средства се во износ од 85,000 денари.

V. МЕТОДИ НА РАБОТА

- Организирање јавни настани/трибини заради спроведување на обуките, предавањата, советувањата и сл. согласно активностите.
- Работилници организирани од КЕМ во соработка со експерти од одредени области, НВО-и, целни групи на граѓани и др
- Истражувачко аналитички методи - ќе се користат при анализа на постигање на целите. Приоритетно ќе се применуваат методите на анализа, собирање, анализирање и систематизирање на информацијата (интервјуа и анкети со целните групи)
- Информирање на граѓаните преку рекламни материјали, предавања, советувања и информативни флаери.

VI. ФИНАНСИРАЊЕ

Финансирањето на активностите утврдени со оваа Програма во износ од 300.000.00 денари е предвидено со Буџетот на Општина Демир Капија за 2025 година. За активностите од областа што ги опфаќа Програмата, а кои согласно со потребите ќе се појават во текот на 2025 година, ќе бидат предвидени дополнителни финансиски средства од Буџетот на Демир Капија.

VII. МОНИТОРИНГ И ЕВАЛУАЦИЈА

Комисијата за еднакви можности на жените и мажите при Советот на Општина Демир Капија ќе го следи текот и динамиката на спроведување на Програмата и ќе даваат свои оценки како и предлози за неопходни промени се со цел постигнување на утврдените цели.

До Секторот за еднакви можности при Министерството за социјална политика, демографија и млади, од страна на координаторот за еднакви можности на мажите и жените ќе се доставува годишен извештај за имплементација на активностите и реализацијата на целите.

VIII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Програмата влегува во сила со денот на донесувањето, истата ќе биде објавена во "Службен гласник на Општина Демир Капија".

Совет на Општина Демир Капија

Претседател

Оливер Недев